

Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

Datum

29 augustus 2023

Ons kenmerk

xx

Bijlagen

1

nota

BNC-fiche Richtlijn wijziging minimumnormen slachtoffers
strafbare feiten

Kopie aan

Minister van Justitie en
Veiligheid
Datum/eindparaaf

Staatssecretaris van Justitie
en Veiligheid
Datum/paraaf

1. Aanleiding

Op 12 juli 2023 heeft de Europese Commissie (hierna: de Commissie) een voorstel voor de herziening van de richtlijn minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten gepubliceerd. JenV heeft voor het voorstel een BNC-fiche opgesteld.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te geven op het BNC-fiche.

3. Kernpunten

- De herziening ziet op de versteviging van de rechten van het slachtoffer en richt zich daarbij op vijf specifieke onderdelen
- De richtlijn voorziet in rechten voor alle slachtoffers van alle misdrijven, waaronder het recht op informatie, het recht op ondersteuning en bescherming op basis van de individuele behoeften van het slachtoffer, procedurele rechten en het recht om na afloop van de strafprocedure een beslissing over schadeloosstelling te ontvangen van de dader.
- Nederland beoordeelt het voorstel positief, maar is ook kritisch.
- Zoals met u besproken (op 21 aug. jl. in de staf DGSenB) is de reactie op een aantal onderdelen van de voorgestelde richtlijn kritisch. Dit vanwege de consequenties voor het stelsel van het Nederlandse strafprocesrecht, de grote gevolgen voor de ketenorganisaties en de doorlooptijden. Het OM en de Raad voor de Rechtspraak hebben hierover hun zorgen geuit. De richtlijn raakt het voorstel voor het nieuwe Wetboek van Strafvordering.
- Het oordeel ten aanzien van de subsidiariteit is positief met kanttekening. Het oordeel ten aanzien van de proportionaliteit is deels positief, deels negatief.

4. Toelichting

Proces

- Na bespreking in de ambtelijke voorportalen (de BNC op 6 september en de CoCo op 3 oktober), wordt het fiche naar verwachting ter instemming aangeboden aan de MR van 6 oktober.
- Verdere behandeling van de voorstellen verloopt via de Raad Justitie en Binnenlandse Zaken en wordt voorbereid in de raadswerkgroep voor strafrechtelijke samenwerking.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
29 augustus 2023

Ons kenmerk
XX

Kernpunten

- Ten eerste strekt het voorstel ertoe om de toegang van slachtoffers tot informatie en het doen van aangifte te verbeteren.
- Ten tweede richt het voorstel zich op het verbeteren van de gespecialiseerde ondersteuning van kwetsbare slachtoffers¹. De Commissie stelt een geïntegreerde en multidisciplinaire aanpak voor deze groepen voor die slachtoffer zijn geworden van een strafbaar feit.
- Ten derde beoogt het voorstel de behoeften, zowel aan bescherming als ondersteuning, van het (kwetsbare) slachtoffer zo vroeg mogelijk in kaart te brengen en daarmee beter aan te laten sluiten bij de mogelijke (beschermings-)maatregelen.
- Ten vierde richt het voorstel zich op het versterken van de positie van het slachtoffer in de strafprocedure. Het voorstel stelt voor om nieuwe rechtsmiddelen voor het slachtoffer in te voeren.
- Ten vijfde beoogt het voorstel de toegang van een slachtoffer tot vergoeding van de schade door de dader beter te faciliteren binnen de strafprocedure. Het voorstel schept de verplichting voor lidstaten om het verzoek tot schadevergoeding van het slachtoffer in het strafproces te beoordelen. Als de rechter de vergoeding toewijst, dan moet de overheid deze voorschieten en uitbetalen aan het slachtoffer.
- Tot slot wordt in het voorstel de focus gelegd op de verplichting om te voorzien in digitale mogelijkheden voor het slachtoffer om diens rechten uit te oefenen.

Beoordeling: Positief en kritisch

- Het kabinet steunt de doelstellingen van de Commissie en hecht belang aan een goede positie van en aandacht voor het (kwetsbare) slachtoffer.
- Vanuit de focus op goede uitvoering van bestaande rechten kijkt het kabinet echter kritisch naar de noodzaak van aanvullende wet- en regelgeving. In algemene zin maakt het kabinet zich zorgen om de hoge mate van detaillering in sommige bepalingen van het richtlijnvoorstel en betwijfelt of deze het beste middel zijn om de gewenste doelen te bereiken. Het kabinet is terughoudend ten aanzien van nieuwe voorzieningen in het strafprocesrecht.
- Onderdelen van het voorstel die gesteund worden door het kabinet zijn onder meer de verbetering van de informatievoorziening aan slachtoffers door een kosteloze hulplijn en bijbehorende website in meerdere talen, bijstand ter terechtzitting, het faciliteren van het doen van aangifte, de

¹ Kwetsbare slachtoffers in het kader van de richtlijn slachtofferrechten zijn diegenen die behoefte hebben aan gespecialiseerde hulp- en beschermingsmaatregelen zoals kinderen, slachtoffers van mensenhandel, gendergerelateerd geweld, waaronder geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, seksueel geweld, haatmisdrijven en slachtoffers met een handicap.

bescherming van de privacy van slachtoffers en het bieden van digitale mogelijkheden om gebruik te maken van verschillende rechten.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Belangrijkste aandachtspunten

- De voorstellen raken de grondslagen van het Nederlandse strafprocesrecht. In het Nederlandse stelsel is het slachtoffer procesdeelnemer. Als gevolg van de voorgestelde richtlijn lijkt het slachtoffer steeds meer de rol van procespartij te krijgen. Deze verandering zal grote gevolgen hebben voor de hele strafrechtketen en raakt (de invoering van) het nieuwe Wetboek van Strafvordering.
- Verder stelt de Commissie een bepaling voor om "voorzieningen in rechte"² toe te voegen voor slachtoffers. Het kabinet onderschrijft het doel dat beoogd wordt, te weten dat rechten in de praktijk worden nageleefd. Het kabinet vindt dat lidstaten zelf moeten kunnen beslissen of rechtsmiddelen nodig zijn en zo ja, hoe die kunnen worden ingepast in het nationale (Nederlandse) stelsel. Het kabinet is in die zin terughoudend ten opzichte van deze verplichting en beoordeelt de subsidiariteit van het voorstel positief met een kanttekening.
- Daarnaast stelt de Commissie voor dat de staat de toegekende schadevergoeding volledig voorschiet aan het slachtoffer en vervolgens probeert dit bedrag te innen bij de veroordeelde. Het kabinet steunt het voorstel op dit onderdeel niet vanuit het principe dat de overheid niet verantwoordelijk is voor de vergoeding van door een strafbaar feit geleden schade die door een ander is veroorzaakt.
- Het kabinet steunt het uitgangspunt dat de (gespecialiseerde) ondersteuning van kwetsbare slachtoffers zoveel mogelijk integraal wordt ingericht. De uitvoerbaarheid hiervan ziet het kabinet als belangrijk aandachtspunt, omdat het voorstel uitgaat van kosteloze psychologische ondersteuning zolang als dat nodig is. Dit onderdeel past niet binnen het Nederlandse zorgstelsel waarbij sprake is van een verplicht eigen risico.
- Het kabinet is deels positief en deels negatief ten aanzien van de proportionaliteit omdat de voorgestelde richtlijn op een aantal onderdelen verder gaat dan noodzakelijk. Dat betreft onder meer bovengenoemd voorstel tot het volledig voorschieten van de schadevergoeding en het starten van de individuele beoordeling vanaf het eerste contact met het slachtoffer. De richtlijn schrijft daarnaast voor dat lidstaten specifieke protocollen maken en uitvoeren voor de organisatie van de diensten en activiteiten die door de richtlijn worden bestreken. Ook de verplichting inzake ICT-voorzieningen gaat te ver. Dit geldt ook voor plicht tot de bescherming van persoonsgegevens in processtukken.

Datum

29 augustus 2023

Ons kenmerk

xx

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

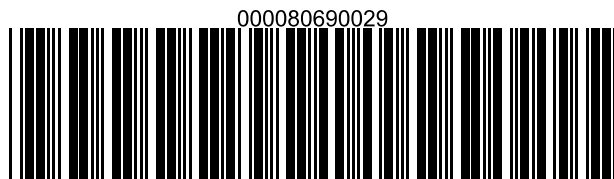
5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Voor het overige is geen informatie opgenomen in de nota die niet openbaar gemaakt kan worden.

² In het voorstel "Effective remedies". De Commissie zal moeten toelichten wat zij hieronder precies verstaat.

Digitale minuut: BNC-fiche Richtlijn tot wijziging minimumnormen slachtoffers ... - 4937419

Organisatieonderdeel

Behandelaar zaak

Werkstroomeigenaar

Datum en tijd aangeboden

03-10-2023 om 15:41

BNC-fiche Richtlijn tot wijziging minimumnormen slachtoffers strafbare feiten

Externe id's:

Instructie:

Toelichting op documenten:

Werkstroomverloop

Werkstroom afgesloten

03-10-2023 15:39

Afsluiten

03-10-2023 15:39

Afstemmen

03-10-2023 15:13

MRb akkoord

Ter info - Staatssecretaris van JenV

03-10-2023 08:05

Eindparaaf - Minister van JenV behandeld door Yeşilgöz - Zegerius, D. - BD/AL

03-10-2023 08:04

Eindparaaf - Minister voor Rechtsbescherming behandeld door Weerwind, F.M. - BD/AL

30-09-2023 14:48

Paraferen

29-09-2023 17:53

Visie vooraf

29-09-2023 16:35

Ter akkoord voor MRb: het BNC-fiche Richtlijn tot wijziging minimumnormen slachtoffers strafbare feiten. Tevens ter informatie aangeboden aan MJenV en SJenV.

Paraferen

29-09-2023 11:38

Paraferen

28-09-2023 16:38

Document 'BNC fiche Richtlijn tot wijziging minimumnormen slachtoffers.docx' toegevoegd

28-09-2023 16:06

Document 'Beslisnota BNC-fiche Richtlijn wijziging minimumnormen slachtoffers strafbare feiten' toegevoegd

28-09-2023 16:06

